

עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ

קרן הפנסיה עתודות

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר, 2013

עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ

קרן הפנסיה עתודות

דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר, 2013

תוכן העניינים

<u>11</u>	
2	דוח רואה החשבון המבקר
3	מאזנים
4	דוחות הכנסות והוצאות
5	דוחות תנועה בקרן הפנסיה
6-27	באורים לדוחות הכספיים

דוח רואה החשבון המבקר

לעמיתים של קרן הפנסיה עתודות

ביקרנו את המאזנים המצורפים של קרן הפנסיה עתודות, המנוהלת על ידי עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ (להלן - הקרן או קרן הפנסיה) לימים 31 בדצמבר, 2013 ו-2012, את דוחות ההכנסות וההוצאות ואת דוחות התנועה בקרן הפנסיה לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הקרן. אחריותנו היא לחוות דיעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של בטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של הקרן לימים 31 בדצמבר, 2013 ו-2012 ואת תוצאות פעולותיה והתנועה בקרן הפנסיה לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים בהתאם לכללי החשבונאות ודרישות הגילוי שנקבעו בהוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005, והתקנות שהותקנו מכוחו ובהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל).

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקרן ליום 31 בדצמבר 2013, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO והדוח שלנו מיום 10 במרס 2014 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקרן.

ליום 31 בדצמבר		באור	
2012	2013		
אלפי ש"ח			
217,869	150,489	5	רכוש שוטף
3	1,907	6	מזומנים ושווי מזומנים
69,822	78,463	7	חייבים ויתרות חובה
287,694	230,859		סיוע ממשלתי ישיר
			סך הכל רכוש שוטף
			השקעות
3,555,671	3,669,332	8	ניירות ערך שאינם סחירים
2,573,905	3,009,214	9	ניירות ערך סחירים
408,122	573,849	10	פקדונות והלוואות
6,537,698	7,252,395		סך הכל השקעות
6,825,392	7,483,254	3,4	סך הכל נכסים
			התחייבויות שוטפות
6,498	47,831	11	זכאים ויתרות זכות
		12	התחייבויות פנסיוניות
			זכויות שנצברו:
1,952,856	2,248,219		לפנסיונרים
5,622,853	5,721,822		למבוטחים פעילים
1,225,590	1,425,604		למבוטחים לא פעילים
8,801,299	9,395,645		זכויות שייצברו בעתיד:
2,504,099	2,473,791		התחייבויות בגין דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד ובגין הוצאות ניהול
(1,796,033)	(1,710,677)		בניכוי:
			ערך נוכחי של דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד
(483,010)	(458,827)	13	ערך נוכחי של הסבסוד באמצעות אג"ח מיועדות מסוג "ערד"
			שהקרן צפויה לרכוש לאחר מועד הדיווח
(200,379)	(309,262)		ההפרש באומדן השווי ההוגן בין החישוב האקטוארי לבין החישוב החשבונאי
24,677	(4,975)		בהתאמת שיערוך אג"ח מיועדות מסוג "מירון" ו"ערד"
8,825,976	9,390,670		סיוע ממשלתי ישיר:
			ערך נוכחי של הכנסות עתידיות הצפויות מתשלומי הסיוע
(1,887,491)	(2,107,640)	13	הממשלתי הישיר לקרן
6,938,485	7,283,030		
(119,591)	152,393		עודף (גירעון) אקטוארי
6,818,894	7,435,423		סך הכל התחייבויות פנסיוניות
6,825,392	7,483,254		

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

10 במרס, 2014

אילן ברקת
מנהל כספים

שלום בן עיון
מנהל כללי

דורון סט
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		באור	
2012	2013		
אלפי ש"ח			
2,736	38		הכנסות
			ממזומנים ושווי מזומנים
		14	מהשקעות:
336,572	197,121		בניירות ערך שאינם סחירים
348,887	255,065		בניירות ערך סחירים
93,504	48,462		בפקדונות והלוואות
778,963	500,648		
781,699	500,686		סך הכל הכנסות מהשקעות
73,243	78,463		סיוע ממשלתי ישיר
854,942	579,149		סך הכל הכנסות
			הוצאות
32,718	35,084	16	דמי ניהול לחברה המנהלת
3,226	79		הוצאות אחרות
35,944	35,163		סך הכל הוצאות
818,998	543,986		עודף הכנסות על הוצאות מועבר לדוח התנועה בקרן הפנסיה

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2012	2013	
אלפי ש"ח		
5,890,537	6,818,894	יתרת הקרן לתחילת השנה
		תוספות לקרן
263,203	257,617	דמי גמולים ממעסיקים, מעובדים ומעצמאיים
818,998	543,986	עודף הכנסות על הוצאות מועבר מדוח הכנסות והוצאות
1,082,201	801,603	סך הכל תוספות לקרן
		בניכוי תשלומים לעמיתים ולאחרים
141,781	164,347	תשלומי פנסיה לעמיתים
12,063	20,727	פדיונות
153,844	185,074	סך הכל התשלומים לעמיתים
6,818,894	7,435,423	יתרת הקרן לסוף השנה

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באור 1: - כללי

א. קרן הפנסיה

לקרן רישיון לעסוק בביטוח פנסיה.

הקרן הינה קרן סגורה ונכללים בה עמיתים שהצטרפו לקרן עד 31 בדצמבר, 1994. לגבי עמיתים שהצטרפו בתקופה ינואר עד מרץ, 1995 ראה באור ז' להלן.

הקרן מפעילה שלוש תוכניות פנסיוניות: פנסיה מקיפה, פנסיה מקיפה לעמית חבר בקבוצה ופנסית זיקנה. דמי הפנסיה נקבעים על יסוד תקופת החברות בקרן וההפקדות בגינן וכן על-פי הסכמי רציפות, הכל כמפורט בתקנון הקרן. הפנסיה משולמת לעמית בהגיעו לגיל הזכאות ולשאיריו הזכאים על-פי תקנון הקרן.

הקרן מנוהלת כקרן מאוזנת. ההתחייבות האקטוארית מחושבת על בסיס אישי וכל עודף (גרעון) אקטוארי מחולק בין עמיתי הקרן על ידי התאמת זכויותיהם [ראה באור ו' להלן].

כספי הקרן מושקעים לפי הכללים שנקבעו בתקנות מס הכנסה.

ב. החברה המנהלת

הקרן נוהלה עד ליום 1 בינואר, 2007 ע"י שבח ניהול קרנות פנסיה בע"מ (להלן - "שבח"). על-פי תנאי היתר השליטה מיום 16 בינואר, 2006 שניתן לביטוח חקלאי וכלל ביטוח, עמד היתר בתוקף עד למועד בו יבוטל רישיון המבטח של שבח או של החברה המנהלת. לאור זאת ולאור התחייבותן המשותפת של בעלות השליטה (ביטוח חקלאי וכלל ביטוח) ושל שבח והחברה המנהלת ננקט הליך רה-אורגניזציה בשבח ובחברה המנהלת. בהתאם לנוהל שנקבע על-ידי אגף שוק ההון:

"נוהל הגשת בקשה להפיכת קופת גמל המאוגדת כתאגיד להיות מנוהלת בנאמנות בידי חברה מנהלת".
על פי הליך הרה-אורגניזציה, החל מיום ה-1 בינואר, 2007 החברה המנהלת של קרן פנסיה עתודות היא עתודות קרן פנסיה לשכירים ולעצמאיים בע"מ וכל התחייבויותיה של שבח הוסבו לחברה המנהלת, כאשר במהלך 2008 חדלה שבח מלהיות חברה מנהלת של הקרן לאחר פירוקה.

קיימת הפרדה מלאה בין החברה המנהלת ונכסיה לבין קרן הפנסיה ונכסיה.

ג. הגדרות

הקרן, עתודות	- קרן הפנסיה עתודות.
החברה המנהלת	- עתודות קרן פנסיה לשכירים ולעצמאיים בע"מ.
עמיתים ותיקים	- עמיתים שהצטרפו לקרן עד ליום 31 דצמבר 1994.
עמיתי תקופת הביניים	- עמיתים שהצטרפו לקרן בתקופה ינואר - מרס 1995.
מדד	- מדד המחירים לצרכן כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
צדדים קשורים	- כהגדרתם בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כלל השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 לענין השקעות משקיע מוסדי.
אגף שוק ההון	- אגף שוק ההון ביטוח וחסכון במשרד האוצר.
הממונה	- הממונה על אגף שוק ההון ביטוח וחסכון במשרד האוצר.
תקנות מס הכנסה	- תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964.
קרנות הפנסיה חדשות	- מיטבית - עתודות כללית משלימה.
	- מיטבית - עתודות קרן פנסיה בהתאמה אישית.

באור 1: - כללי (המשך)

ד. פסק דין בענין עמיתי תקופת הביניים:

ביום 22 בדצמבר, 1999 ניתן בבית המשפט העליון בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק (בג"ץ) פסק דין בעתירות שהוגשו כנגד ממשלת ישראל, שר האוצר והממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון במשרד האוצר.

פסק הדין קובע כי עמיתים שהצטרפו לקרנות הפנסיה בשלושת החודשים הראשונים של 1995 (להלן - תקופת הביניים) ואשר הוראות אגף שוק ההון קבעו כי ישתייכו לקרנות פנסיה חדשות, יורשו להשאר כעמיתים בקרנות הפנסיה אליהן הצטרפו (דהיינו הקרנות הותיקות) בתנאים שחלו עליהם שעה שהצטרפו לקרן. דמי הגמולים של עמיתים אלה יכללו בקרן הותיקה, אולם הקרן הותיקה לא תורשה לרכוש עבור עמיתים שהצטרפו בתקופת הביניים אגרות חוב ישנות (מסוג "מירון" הנושאות ריבית של 5.57% לשנה) אלא רק אגרות חוב חדשות (מסוג "ערד" הנושאות ריבית של 4.86% לשנה). דמי הניהול בגין דמי הגמולים המתקבלים מעמיתי תקופת הביניים, הותאמו לאחר פסיקת בג"ץ.

באור 2: - מדיניות חשבונאית

עיקרי המדיניות החשבונאית

א. בסיס הצגת הדוחות הכספיים

1. כללי החשבונאות

בהתאם לכללי החשבונאות ודרישות הגילוי אשר נקבעו בהוראות הממונה בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 ובתקנות מס הכנסה.

2. מדיניות חשבונאית עקבית

המדיניות החשבונאית שיושמה בדוחות הכספיים יושמה באופן עקבי בכל התקופות המוצגות, למעט אם נאמר אחרת.

ב. אומדנים והנחות

בעת הכנת הדוחות הכספיים, נדרשת הנהלת הקרן להסתייע באומדנים, הערכות והנחות המשפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות, הכנסות והוצאות. האומדנים וההנחות בבסיסם נסקרים באופן שוטף. השינויים באומדנים החשבונאיים נזקפים בתקופה בה נעשה השינוי באומדן.

להלן ההנחות העיקריות שנעשו בדוחות הכספיים בקשר לאי הודאות לתאריך הדיווח ואומדנים קריטיים שחושבו על ידי הקרן ואשר שינוי מהותי באומדנים ובהנחות עשויים לשנות את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים בשנת הדיווח הבאה:

1. קביעת שווי הוגן של נכסי חוב בלתי סחירים

השווי ההוגן של אגרות חוב בלתי סחירות, הלוואות ופיקדונות, הנמדדים בשווי הוגן דרך דוח הכנסות והוצאות, אשר מידע על השווי ההוגן ניתן לצורכי ביאור בלבד מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים.

2. ירידת ערך השקעות פיננסיות

כאשר קיימת ראייה אובייקטיבית שקיים הפסד מירידת ערך בגין נכסי חוב שאינם סחירים המוצגים בעלותם המופחתת, סכום ההפסד נזקף לדוח הכנסות והוצאות.

3. התחייבויות פנסיוניות

ההתחייבויות הפנסיוניות מבטאת את אומדן הערך הנוכחי של התחייבויות הקרן למבוטחים פעילים, למבוטחים לא פעילים ולפנסיונרים כפי שחושבו על ידי אקטואר הקרן מר דויד אנגלמאייר (שנת 2012 גברת דפנה קאופמן). לגבי שינויים בהנחות עיקריות שנקבעו על ידי הממונה ושימשו בחישוב ההתחייבויות הפנסיוניות ראה באור 12.

באור 2: - מדיניות חשבונאית (המשך)

עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. מזומנים ושווי מזומנים

כשווי מזומנים נחשבות השקעות שנוזלותן גבוהה הכוללות, בין היתר, פקדונות לזמן קצר שהופקדו בבנקים והתקופה עד למועד מימושם בעת ההשקעה בהם לא עלתה על שלושה חודשים ואשר אינם מוגבלים בשעבוד.

ד. השקעות פיננסיות

- השקעות סחירות - נמדדות לפי שווי הוגן דרך דוח הכנסות והוצאות. השווי הוגן של השקעות הנסחרות באופן פעיל בשווקים פיננסיים מוסדרים נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח.

- מניות ואופציות לא סחירות, קרנות הון סיכון וקרנות השקעה בלתי סחירות - נמדדות לפי שווי הוגן דרך דוח הכנסות והוצאות. השווי הוגן נקבע, אחת לשנה לפחות, באמצעות שימוש בשיטות הערכה מקובלות.

- נכסי חוב שאינם סחירים

נמדדים לפי שווי הוגן דרך דוח הכנסות והוצאות. השווי הוגן מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברה שזכתה במכרז, שפורסם על ידי משרד האוצר, להקמה ולתפעול של מאגר ציטוטי מחירים ושיעורי ריבית לגופים מוסדיים.

ה. מזומנים ושווי מזומנים

א. נכסים והתחייבויות במטבע חוץ, או הצמודים לו, נכללו לפי שערי החליפין היציגים שפורסמו על ידי בנק ישראל והיו תקפים ליום הדיווח.

ב. נכסים והתחייבויות הצמודים למדד המחירים לצרכן נכללו לפי המדד הידוע לתאריך המאזן.

ג. להלן פרטים על מדד המחירים לצרכן, על שערי החליפין היציגים של הדולר של ארה"ב ועל שיעורי השינויים שחלו בהם:

ליים	שער החליפין היציג של הדולר	המדד הידוע חודש דצמבר
	בש"ח	בנקודות *
31.12.2013	3.47	119.89
31.12.2012	3.73	117.64
שיעורי השינוי בשנת	%	%
2013	(7.02)	1.91
2012	(2.30)	1.44

(* המדד לפי בסיס ממוצע 2006 = 100.)

באור 2: - מדיניות חשבונאית (המשך)

1. התחייבויות פנסיוניות

מיום 31 בדצמבר, 2007 חושב המאזן האקטוארי על בסיס אקטוארי לפי חוזר פנסיה 6-3-2007. החל מיום 31 בדצמבר, 2012 מחושב המאזן האקטוארי על בסיס אקטוארי לפי חוזר פנסיה 4-3-2012 לפיו שונו הנחות דמוגרפיות שונות ובהן שיעורי תמותה והשינויים בהם, שיעורי יציאה לנכות, שיעורי החלמה שנתיים של נכים, שיעורי נישואים, מספר ילדים וגילם. הדוח האקטוארי נערך על-ידי האקטואר הראשי של הקרן מר אנגלמאיר דוד.

יש לראות בדוח האקטוארי השלמה הכרחית לנתוני הדוחות הכספיים.

2. שיטת רישום דמי גמולים ותשלומים לגמלאים ושאיירים ואחרים

דמי הגמולים נרשמים על בסיס מזומן והתשלומים לגמלאים, שאירים ואחרים, נרשמו על בסיס מצטבר.

באור 3: - נכסים והתחייבויות לפי קבוצות עמיתים

א. נכסים לפי קבוצות עמיתים:

סך הכל	עמיתי תקופת הביניים		
	עמיתים ותיקים אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
ליום 31 בדצמבר 2013			
150,489	119,131	31,358	מזומנים ושווי מזומנים
1,907	1,907	-	חייבים ויתרות חובה
78,463	74,273	4,190	סיוע ממשלתי ישיר בגין השנה הנוכחית
3,669,332	3,213,886	455,446	ניירות ערך שאינם סחירים
3,009,214	2,589,190	420,024	ניירות ערך סחירים
573,849	505,834	68,015	פקדונות
7,483,254	6,504,221	979,033	סך הכל נכסים
-	(3,629)	3,629	יתרה בין סוגי ההתחייבויות
7,483,254	6,500,592	982,662	התחייבויות שוטפות
(47,831)	(40,927)	(6,904)	
7,435,423	6,459,665	975,758	
ליום 31 בדצמבר 2012			
217,869	191,947	25,922	מזומנים ושווי מזומנים
3	3	-	חייבים ויתרות חובה
69,822	66,128	3,694	סיוע ממשלתי ישיר בגין השנה הנוכחית
3,555,671	3,131,626	424,045	ניירות ערך שאינם סחירים
2,573,905	2,211,251	362,654	ניירות ערך סחירים
408,122	353,270	54,852	פקדונות והלוואות
6,825,392	5,954,225	871,167	סך הכל נכסים
-	(6,385)	6,385	יתרה בין סוגי ההתחייבויות
6,825,392	5,947,840	877,552	התחייבויות שוטפות
(6,498)	(5,888)	(610)	
6,818,894	5,941,952	876,942	

באור 3: - נכסים והתחייבויות לפי קבוצות עמיתים (המשך)

ב. התחייבויות לפי קבוצות עמיתים :

סך הכל	עמיתים ותיקים אלפי ש"ח	עמיתי תקופת הביניים
2,248,219	2,023,634	224,585
5,721,822	5,019,282	702,540
1,425,604	1,184,914	240,690
9,395,645	8,227,830	1,167,815
2,473,791	2,033,666	440,125
(1,710,677)	(1,361,109)	(349,568)
(458,827)	(349,910)	(108,917)
(309,262)	(269,397)	(39,865)
(4,975)	53,250	(58,225)
9,390,670	8,281,080	1,109,590
(2,107,640)	(1,963,463)	(144,177)
7,283,030	6,317,617	965,413
152,393	142,048	10,345
7,435,423	6,459,665	975,758
47,831	40,927	6,904
7,483,254	6,500,592	982,662

ליום 31 בדצמבר 2013

זכויות שנצברו:

לפנסיונרים

למבוטחים פעילים

למבוטחים לא פעילים

זכויות שייצברו בעתיד:

התחייבויות בגין דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד

בניכוי:

ערך נוכחי של דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד

ערך נוכחי של הסבסוד באמצעות אג"ח מיועדות מסוג "ערד" שהקרן
צפויה לרכוש לאחר מועד המאזן

ההפרש באומדן השווי ההוגן בין החישוב האקטוארי לבין החישוב
החשבונאי בהתאמת שיערוך אג"ח מיועדות מסוג "מירון" ו"ערד"

סיוע ממשלתי ישיר:

ערך נוכחי של הכנסות עתידיות הצפויות
מתשלומי הסיוע הממשלתי הישיר לקרן

עודף אקטוארי

סך-הכל התחייבויות פנסיוניות

התחייבויות שוטפות

באור 3: - נכסים והתחייבויות לפי קבוצות עמיתים (המשך)

ב. התחייבויות לפי קבוצות עמיתים : (המשך)

סך הכל	עמיתים ותיקים אלפי ש"ח	עמיתי תקופת הביניים
1,952,856	1,749,808	203,048
5,622,853	4,943,790	679,063
1,225,590	1,029,400	196,190
8,801,299	7,722,998	1,078,301
2,504,099	2,036,686	467,413
(1,796,033)	(1,417,777)	(378,256)
(483,010)	(384,971)	(98,039)
(200,379)	(170,482)	(29,897)
24,667	63,456	(38,779)
8,825,976	7,786,454	1,039,522
(1,887,491)	(1,756,966)	(130,525)
6,938,485	6,029,488	908,997
(119,591)	(87,536)	(32,055)
6,818,894	5,941,952	876,942
6,498	5,888	610
6,825,392	5,947,840	877,552

ליום 31 בדצמבר 2012

זכויות שנצברו :

לפנסיונרים

למבוטחים פעילים

למבוטחים לא פעילים

זכויות שייצברו בעתיד :

התחייבויות בגין דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד

בניכוי :

ערך נוכחי של דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד
ערך נוכחי של הסבסוד באמצעות אג"ח מיועדות מסוג "ערד" שהקרן
צפויה לרכוש לאחר מועד המאזן
ההפרש באומדן השווי ההוגן בין החישוב האקטוארי לבין החישוב
החשבונאי בהתאמת שיערוך אג"ח מיועדות מסוג "מירון" ו"ערד"

סיוע ממשלתי ישיר :

ערך נוכחי של הכנסות עתידיות הצפויות
מתשלומי הסיוע הממשלתי הישיר לקרן

גירעון אקטוארי

סך-הכל התחייבויות פנסיוניות

התחייבויות שוטפות

באור 4: - נכסים לפי בסיס הצמדה

נכסים לפי בסיס הצמדה					
סך הכל	נכסים בחו"ל	בהצמדה למטבע חוץ	בהצמדה למדד	ללא תנאי הצמדה	
אלפי ש"ח					
150,489	-	27,873	-	122,616	מזומנים ושווי מזומנים
1,907	-	-	-	1,907	חייבים ויתרות חובה
78,463	-	-	-	78,463	סיוע ממשלתי ישיר בגין השנה
3,669,332	-	92,751	3,462,330	114,251	ניירות ערך שאינם סחירים
3,009,214	839,316	49,235	1,833,777	286,886	ניירות ערך סחירים
573,849	4,274	27,075	534,629	7,871	פקדונות והלוואות
<u>7,483,254</u>	<u>843,590</u>	<u>196,934</u>	<u>5,830,736</u>	<u>611,994</u>	סך הכל נכסים

ליום 31 בדצמבר 2013

נכסים לפי בסיס הצמדה					
סך הכל	נכסים בחו"ל	בהצמדה למטבע חוץ	בהצמדה למדד	ללא תנאי הצמדה	
אלפי ש"ח					
217,869	-	28,900	-	188,969	מזומנים ושווי מזומנים
3	-	-	-	3	חייבים ויתרות חובה
69,822	-	-	-	69,822	סיוע ממשלתי ישיר בגין השנה
3,555,671	23,151	49,762	3,370,565	112,193	ניירות ערך שאינם סחירים
2,573,905	360,587	20,597	1,902,246	290,475	ניירות ערך סחירים
408,122	-	10,232	397,890	-	פקדונות והלוואות
<u>6,825,392</u>	<u>383,738</u>	<u>109,491</u>	<u>5,670,701</u>	<u>661,462</u>	סך הכל נכסים

ליום 31 בדצמבר 2012

באור 5: - מזומנים ושווי מזומנים

31 בדצמבר 2012			31 בדצמבר 2013		
סך הכל	עמיתים ותיקים	עמיתי תקופת הביניים	סך הכל	עמיתים ותיקים	עמיתי תקופת הביניים
אלפי ש"ח					
140,035	124,203	15,832	91,954	72,286	19,668
48,934	45,307	3,627	30,662	26,523	4,139
188,969	169,510	19,459	122,616	98,809	23,807
28,900	22,437	6,463	27,873	20,322	7,551
217,869	191,947	25,922	150,489	119,131	31,358

ההרכב

מזומנים ושווי מזומנים בשקלים
עו"ש בבנקים
פקדונות במוסד כספי
מזומנים ושווי מזומנים במט"ח
סך הכל מזומנים ושווי מזומנים

באור 6: - חייבים ויתרות חובה

ההרכב

31 בדצמבר 2012			31 בדצמבר 2013		
סך הכל	עמיתים ותיקים	עמיתי תקופת הביניים	סך הכל	עמיתים ותיקים	עמיתי תקופת הביניים
אלפי ש"ח					
-	-	-	1,420	1,420	-
-	-	-	454	454	-
3	3	-	33	33	-
3	3	-	1,907	1,907	-

קרנות פנסיה
החברה המנהלת
אחרים
סך הכל חייבים ויתרות חובה

באור 7: - סיוע ממשלתי ישיר בגין השנה הנוכחית

במכתב הממונה מיום 11 בדצמבר, 2003 לקרנות הפנסיה הוותיקות המאוזנות שתוקן ביום 20 באוקטובר, 2004, הודיע הממונה כי ינתן סיוע כספי, בגין כל שנת כספים, החל משנת הכספים 2004 ואילך, שיהיה שווה לצירופם של כל אלה:

א. בגין נכסי הקרן העומדים כנגד התחייבויות הקרן לעמיתים שאינם עמיתי תקופת הביניים:

1. סכום השווה למכפלת שוויים המשוערך של נכסי הקרן שאינם אגרות חוב מסוג "מירון" או "ערד", בשנת כספים מסוימת, בשיעור שנתי השווה להפרש שבין התשואה הריאלית השנתית האפקטיבית על אגרות חוב מיועדות מסוג "מירון" לבין 4%.
2. סכום השווה למכפלת שוויים המשוערך של נכסי הקרן שהם אגרות חוב מסוג "ערד", בשנת כספים מסוימת, בשיעור שנתי השווה להפרש שבין התשואה הריאלית השנתית האפקטיבית על אגרות חוב מיועדות מסוג "מירון" לבין התשואה הריאלית השנתית האפקטיבית על אגרות חוב מיועדות מסוג "ערד" המוחזקות בידי הקרן.

ב. בגין נכסי הקרן העומדים כנגד התחייבויות הקרן לעמיתי תקופת הביניים:

1. סכום השווה למכפלת שוויים המשוערך של נכסי הקרן שהם אגרות חוב מסוג "ערד" שהונפקו ביום 1 בינואר, 2004 או לאחריו, כאמור באותם דוחות כספיים, בשיעור שנתי השווה להפרש שבין התשואה הריאלית השנתית האפקטיבית על אגרות חוב מיועדות מסוג "ערד" שהונפקו לפני היום כאמור לבין התשואה הריאלית השנתית האפקטיבית על אגרות חוב מיועדות מסוג "ערד" שהונפקו ביום האמור או לאחריו.
2. סכום השווה למכפלת שוויים המשוערך של נכסי הקרן שאינם אגרות חוב מסוג "ערד", כאמור באותם דוחות כספיים בשיעור שנתי השווה להפרש שבין התשואה הריאלית השנתית האפקטיבית על אגרות חוב מיועדות מסוג "ערד" שהונפקו לפני ה- 1 בינואר 2004 לבין 4%, ובשיעור השווה להפרש שבין 70% לבין השיעור שמהוות אגרות חוב מיועדות מסוג "ערד" מתוך נכסי הקרן העומדים כנגד התחייבויות הקרן לעמיתי תקופת הביניים.

סכום הסיוע המחושב המגיע לקרן לשנת 2013 הינו 78,463 אלפי ש"ח (לשנת 2012 – 69,822 אלפי ש"ח). סכום הסיוע לשנת 2013 אמור להתקבל בקרן בשנת 2014.

3. תחשיב הסיוע:

31 בדצמבר 2013					
סך הכל	עמיתים ותיקים	עמיתי תקופת ביניים	אלפי ש"ח		
5,724,259	872,155	4,336,341	142,504	373,259	נכסים הזכאים לסיוע
-	0.71%	1.57%	0.19%	1.05%	שיעור הסיוע (*)
<u>78,463</u>	<u>6,192</u>	<u>68,081</u>	<u>271</u>	<u>3,919</u>	סך הסיוע

31 בדצמבר 2012					
סך הכל	עמיתים ותיקים	עמיתי תקופת ביניים	אלפי ש"ח		
4,942,317	540,146	3,967,683	100,934	333,554	נכסים הזכאים לסיוע
-	0.71%	1.57%	0.19%	1.05%	שיעור הסיוע (*)
<u>69,822</u>	<u>3,835</u>	<u>62,293</u>	<u>192</u>	<u>3,502</u>	סך הסיוע

(*) בהתאם לתשואה השנתית האפקטיבית של אגרות החוב המיועדות.

באור 8: - ניירות ערך שאינם סחירים

א. ההרכב

31 בדצמבר 2012			31 בדצמבר 2013			
סך הכל	עמיתים ותיקים	עמיתי תקופת הביניים	סך הכל	עמיתים ותיקים	עמיתי תקופת הביניים	
אלפי ש"ח						
2,186,120	1,908,402	277,718	2,358,448	2,051,610	306,838	אגרות חוב ממשלתיות (ראה ב' להלן)
1,197,469	1,063,394	134,075	1,105,853	974,762	131,091	אגרות חוב אחרות ושטרי הון (ראה ב' להלן)
3,383,589	2,971,796	411,793	3,464,301	3,026,372	437,929	
172,082	159,830	12,252	205,031	187,514	17,517	מניות וניירות ערך אחרים (ראה ג' להלן)
3,555,671	3,131,626	424,045	3,669,332	3,213,886	455,446	

ב. אגרות חוב שאינן סחירות

1. התפלגות לפי מועדי פדיון שלאחר תאריך הדיווח:

31 בדצמבר 2012			31 בדצמבר 2013			
סך הכל	עמיתים ותיקים	עמיתי תקופת הביניים	סך הכל	עמיתים ותיקים	עמיתי תקופת הביניים	
אלפי ש"ח						
265,911	246,333	19,578	296,441	261,727	34,714	בשנה הראשונה
312,053	276,524	35,529	271,027	230,839	40,188	בשנה השנייה
286,054	245,091	40,963	243,007	202,428	40,579	בשנה השלישית
273,405	230,624	42,781	204,553	165,281	39,272	בשנה הרביעית
218,510	178,871	39,639	223,908	177,705	46,203	בשנה החמישית
398,821	342,801	56,020	337,974	319,474	18,500	מעל 5 שנים ועד 7 שנים
511,870	487,148	24,722	591,537	545,847	45,690	מעל 7 שנים ועד 10 שנים
1,029,994	888,237	141,757	1,211,254	1,049,259	161,995	מעל 10 שנים ועד 15 שנים
86,971	76,167	10,804	84,600	73,812	10,788	מעל 15 שנים (עד שנת 2039)
3,383,589	2,971,796	411,793	3,464,301	3,026,372	437,929	

באור 8: - ניירות ערך שאינם סחירים (המשך)

ב. אגרות חוב שאינן סחירות (המשך)

2. תקופה ממוצעת לפדיון ותשואה ממוצעת:

31 בדצמבר 2012			31 בדצמבר 2013		
סך הכל	עמיתים ותיקים	עמיתי תקופת הביניים	סך הכל	עמיתים ותיקים	עמיתי תקופת הביניים
6.07	6.07	6.07	6.42	6.46	6.14
3.55	3.55	-	2.50	2.50	-
2.08	2.08	2.01	2.33	2.35	2.16
10.31	10.31	-	48.29	48.29	-

התקופה הממוצעת לפדיון (שנים)

צמוד מדד

צמוד מט"ח

התשואה הממוצעת לפדיון (אחוזים)

צמוד מדד

צמוד מט"ח

ג. מניות וניירות ערך אחרים

31 בדצמבר 2012			31 בדצמבר 2013		
סך הכל	עמיתים ותיקים	עמיתי תקופת הביניים	סך הכל	עמיתים ותיקים	עמיתי תקופת הביניים
אלפי ש"ח					
153,037	143,342	9,695	148,383	139,225	9,158
2,154	1,686	468	43,334	36,644	6,690
16,822	14,756	2,066	13,197	11,563	1,634
69	46	23	117	82	35
172,082	159,830	12,252	205,031	187,514	17,517

קרנות השקעה (ראה באור 20 להלן)

חוזים עתידיים

מוצרים מובנים

כתבי אופציה

באור 9: - ניירות ערך סחירים

א. הרכב:

31 בדצמבר 2012			31 בדצמבר 2013		
סך הכל	עמיתים ותיקים	עמיתי תקופת הביניים	סך הכל	עמיתים ותיקים	עמיתי תקופת הביניים
אלפי ש"ח					
921,017	821,293	99,724	1,036,364	894,870	141,494
1,080,537	958,525	122,012	953,412	821,583	131,829
2,001,554	1,779,818	221,736	1,989,776	1,716,453	273,323
572,351	431,433	140,918	1,019,438	872,737	146,701
2,573,905	2,211,251	362,654	3,009,214	2,589,190	420,024

אגרות חוב ממשלתיות (ראה ב' להלן)

אגרות חוב אחרות (ראה ב' להלן)

מניות, תעודות סל וניירות ערך אחרים

(ראה ג' להלן)

באור 9: - ניירות ערך סחירים (המשך)

ב. אגרות חוב ממשלתיות ואחרות

1. התפלגות לפי מועדי הפדיון שלאחר תאריך הדיווח :

31 בדצמבר 2012			31 בדצמבר 2013			
סך הכל	עמיתים ותיקים	עמיתי תקופת הביניים	סך הכל	עמיתים ותיקים	עמיתי תקופת הביניים	
אלפי ש"ח						
34,387	29,541	4,846	34,063	29,862	4,201	בשנה הראשונה
56,164	51,611	4,553	49,733	43,431	6,302	בשנה השניה
62,693	55,288	7,405	45,420	39,667	5,753	בשנה השלישית
62,413	55,348	7,065	100,846	84,485	16,361	בשנה הרביעית
106,195	94,015	12,180	74,567	64,730	9,837	בשנה החמישית
230,957	203,474	27,483	346,275	296,998	49,277	מעל 5 שנים ועד 7 שנים
456,276	405,812	50,464	301,899	264,977	36,922	מעל 7 שנים ועד 10 שנים
32,960	29,797	3,163	13,935	11,788	2,147	מעל 10 שנים ועד 15 שנים
959,509	854,932	104,577	1,023,038	880,515	142,523	מעל 15 שנים
2,001,554	1,779,818	221,736	1,989,776	1,716,453	273,323	

2. תקופה ממוצעת לפדיון ותשואה ממוצעת :

31 בדצמבר 2012			31 בדצמבר 2013			
סך הכל	עמיתים ותיקים	עמיתי תקופת הביניים	סך הכל	עמיתים ותיקים	עמיתי תקופת הביניים	
התקופה הממוצעת לפדיון (שנים)						
4.18	4.17	4.25	5.39	5.47	5.13	לא צמוד
11.60	11.66	11.11	11.61	11.62	11.59	צמוד מדד
2.29	2.29	2.35	11.61	11.61	11.6	צמוד מט"ח
10.67	10.59	11.27	-	-	-	נכסים בחו"ל
5.19	5.22	5.00	2.18	2.18	3.47	לא צמוד
3.09	2.79	5.54	3.73	3.23	5.15	צמוד מדד
3.42	3.42	3.13	5.43	5.43	5.44	צמוד מט"ח
6.56	6.56	6.51	-	-	-	נכסים בחו"ל

באור 9: - ניירות ערך סחירים (המשך)

ג. מניות וניירות ערך אחרים

31 בדצמבר 2012			31 בדצמבר 2013			
סך הכל	עמיתים ותיקים	עמיתי	סך הכל	עמיתים ותיקים	עמיתי	
		תקופת הביניים			תקופת הביניים	
אלפי ש"ח						
253,432	184,306	69,126	294,444	237,139	57,305	מניות סחירות
250,323	199,458	50,865	447,821	404,110	43,711	תעודות סל
68,381	47,509	20,872	270,613	226,886	43,727	קרנות נאמנות
-	-	-	12	9	3	אופציות
215	160	55	6,548	4,593	1,955	מוצרים מובנים
<u>572,351</u>	<u>431,433</u>	<u>140,918</u>	<u>1,019,438</u>	<u>872,737</u>	<u>146,701</u>	

באור 10: - פקדונות והלוואות

א. ההרכב:

31 בדצמבר 2012			31 בדצמבר 2013			
סך הכל	עמיתים ותיקים	עמיתי	סך הכל	עמיתים ותיקים	עמיתי	
		תקופת הביניים			תקופת הביניים	
אלפי ש"ח						
233,464	207,944	25,520	236,862	210,964	25,898	פקדונות בבנקים צמודים למדד
174,658	145,326	29,332	336,987	294,870	42,117	הלוואות לאחרים
<u>408,122</u>	<u>353,270</u>	<u>54,852</u>	<u>573,849</u>	<u>505,834</u>	<u>68,015</u>	

ב. התפלגות לפי מועדי הפדיון שלאחר תאריך הדיווח:

31 בדצמבר 2012			31 בדצמבר 2013			
סך הכל	עמיתים ותיקים	עמיתי	סך הכל	עמיתים ותיקים	עמיתי	
		תקופת הביניים			תקופת הביניים	
אלפי ש"ח						
10,653	8,799	1,854	12,394	10,864	1,530	בשנה הראשונה
14,825	12,694	2,131	23,084	19,861	3,223	בשנה השנייה
13,904	11,804	2,100	36,998	32,469	4,529	בשנה השלישית
17,571	14,634	2,937	30,535	23,994	6,541	בשנה הרביעית
15,352	9,893	5,459	56,645	52,749	3,896	בשנה החמישית
65,792	56,625	9,167	74,711	63,041	11,670	מעל 5 שנים ועד 7 שנים
39,894	32,208	7,686	77,396	68,674	8,722	מעל 7 שנים ועד 10 שנים
209,783	189,264	20,519	232,917	209,280	23,637	מעל 10 שנים ועד 15 שנים
20,348	17,349	2,999	29,169	24,902	4,267	מעל 15 שנים
<u>408,122</u>	<u>353,270</u>	<u>54,852</u>	<u>573,849</u>	<u>505,834</u>	<u>68,015</u>	

באור 10: - פקדונות והלוואות (המשך)

ג. תקופה ממוצעת לפדיון ותשואה ממוצעת:

31 בדצמבר 2012			31 בדצמבר 2013		
סך הכל	עמיתי		סך הכל	עמיתי	
	עמיתים ותיקים	תקופת הביניים		עמיתים ותיקים	תקופת הביניים
8.02	8.12	7.36	7.4	7.43	7.15
6.28	6.28	6.29	4.7	4.63	5.05
2.72	2.73	2.67	2.41	2.43	2.25
4.06	4.06	4.06	1.93	1.98	1.70

התקופה הממוצעת לפדיון (שנים)
צמוד מדד
צמוד מט"ח
התשואה הממוצעת לפדיון (אחוזים)
צמוד מדד
צמוד מט"ח

באור 11: - זכאים ויתרות זכות

31 בדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	
659	41,016
3,004	3,004
198	2,478
-	686
238	416
65	65
2,191	157
143	-
-	9
6,498	47,831

ההרכב:

התחייבות בגין אופציות וחוזים עתידיים
מעסיקים ועמיתים
עמיתים בגין הפקדות
סכומים לשלם בגין ניירות ערך
מוסדות
זכאים בגין תשלומי פנסיה ופדיונות
החברה המנהלת
קרנות פנסיה חדשות
אחרים
סך הכל התחייבויות שוטפות

באור 12: - התחייבויות פנסיוניות

להלן התנועה בעודף (גירעון) אקטוארי:

31 בדצמבר		
2012	2013	
אלפי ש"ח		
(949,984)	(119,591)	ההרכב:
1,881	2,500	גירעון אקטוארי לתחילת השנה
		חלוקת גירעון אקטוארי לתחילת השנה בגין זכויות צבורות
		השפעת השינויים שחלו בהנחות ששימשו לחישוב ההתחייבויות לתאריך הדיווח
		(ראה 1 להלן)
269,627	(63,295)	עודף (גירעון) בגין דמי גמולים עתידיים עקב שינוי בעקום הריבית
(103,121)	180	השפעות שוטפות, נטו (ראה 2 להלן)
662,006	332,599	עודף (גירעון) אקטוארי לסוף השנה
(119,591)	152,393	

1. פירוט השינויים שחלו בהנחות ששימשו לחישוב ההתחייבויות הפנסיוניות לתאריך הדיווח לעומת ההנחות ששימשו לחישוב שנה קודמת:

31 בדצמבר		
2012	2013	
אלפי ש"ח		
1,004,348	-	שינויים בתקנון והסכמים
(684,752)	(59,843)	שינוי בעקום הריבית
(49,969)	(3,452)	שינוי אומדן ושינויים בהנחות
269,627	(63,295)	

2. פירוט השפעת השינויים שחלו בהנחות לעומת ההנחות בשנה הקודמת:

31 בדצמבר		
2012	2013	
אלפי ש"ח		
(3,591)	4,152	מקרי מוות בפועל גבוה (נמוך) מהצפוי
(37,399)	-	השפעה של הפקדות במהלך השנה
(18,516)	-	תשלומי הקרן ודחיית פנסיה
726,386	314,151	תשואה בפועל גבוהה מהתשואה החזויה
(4,874)	14,296	אחרות
662,006	332,599	סך הכל השפעות שוטפות

3. חישוב ההתחייבויות הפנסיוניות בשנת הדוח נערך על-ידי האקטואר הממונה של הקרן מר דויד אנגלמאייר. החישוב בוצע בהתאם לחוזרי האוצר מס' 1-3-2013.

באור 12: - התחייבויות פנסיוניות (המשך)

4. כרית הביטחון

בהסדר על מנת להגן על עמיתי וגמלאי הקרנות שבהסדר מפני תנודתיות בתשואות. בהתאם להמלצות ועדת "ברנע" מחדש אוגוסט 2011 לפיהן כרית הביטחון תשמש לצורך כיסוי גירעון הקרנות הוותיקות שבהסדר, הנובע מירידה בעקום הריבית על פיו מחושבות התחייבויות הקרן לעמיתיה, הוענקה כרית הביטחון לקרנות הוותיקות שבהסדר בלבד. בעקבות עתירה לבג"ץ שהוגשה באפריל 2011 על ידי עתודות הוותיקה ועותרים נוספים כנגד שר האוצר ואח', בטענה לאפליית הקרנות הוותיקות שאינן בהסדר ("הקרנות הוותיקות"), התנהל משא ומתן בין החברות המנהלות של הקרנות הוותיקות לבין המפקח. ביולי 2012 הודיע משרד האוצר כי בכוונתו להוביל שינוי חקיקה במסגרתו תינתן כרית בטחון לקרנות הוותיקות, בסכום כולל של 2.5 מיליארד ש"ח בכפוף לתנאים שנקבעו על ידו, וביניהם תיקון תקנוני הקרנות באופן בו תבוצע הפחתת זכויות. בחודש ינואר 2014 הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תיקון מס' 28) (כריות ביטחון לקרנות פנסיה ותיקות), התשע"ד-2014. במסגרת הצעת החוק נקבעו עקרונות וכללים להקצאת סכומים מתקציב המדינה לקרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר וכן מוצע לכלול כרית בטחון נוספת ונפרדת לקרנות הוותיקות. עתודות הוותיקה ממשיכה לנהל דיונים עם המפקח באשר לנוסח החוק הסופי. בהתאם כתנאי להכללתה במסגרת כרית הביטחון לקרנות הוותיקות, תוקן בשנת 2012 תקנון עתודות הוותיקה. התיקון נכנס לתוקף בשנת 2013.

באור 13: - סיוע ממשלתי ישיר

א. להלן החלוקה של הסיוע הממשלתי הישיר:

ליום 31 בדצמבר		
2012	2013	
אלפי ש"ח		
1,887,491	2,107,640	(א) הערך הנוכחי של הכנסות עתידיות צפויות מתשלומי הסיוע הממשלתי הישיר לקרן
483,010	458,827	(ב) הערך הנוכחי של הסבסוד באמצעות אג"ח מיועדות מסוג ערד
2,370,501	2,566,467	שהקרן צפויה לרכוש לאחר מועד הדיווח

חישוב הסיוע הממשלתי הישיר נערך בהתאם להנחיות חוזר פנסיה מספר 3-3-2006 מיום 8 במרס, 2006, כמפורט להלן:

א. הסיוע הממשלתי הישיר אשר צפוי להיות משולם לקרן מחושב בהתאם לכללים שנקבעו בנוהל להעברת סיוע כספי לקרנות הפנסיה הוותיקות המאוזנות מיום 15 בדצמבר, 2004. הערך הנוכחי של סיוע זה מחושב באמצעות תחזית תזרים מזומנים בהתאם להנחות על תשואת הקרן הצפויה בכל שנה והכל לפי ההנחיות שנקבעו בחוזר.

ב. הערך הנוכחי של הסבסוד באמצעות אג"ח מיועדות מסוג ערד שהקרן צפויה לרכוש בעתיד מחושב בגובה ההפרש בין העודף או הגרעון האקטוארי המחושב כאשר ערך אג"ח מסוג ערד משוערך לפי שווי מותאם לעומת שיערוכו לפי שווי הוגן.

ג. להלן מוצג ההפרש בין שווי הוגן של אגרות חוב מיועדות המוחזקות על ידי הקרן לבין עלותן המתואמת:

ליום 31 בדצמבר		
2012	2013	
אלפי ש"ח		
2,186,120	2,358,448	שווי הוגן אגרות חוב מיועדות
1,904,769	2,134,493	עלות מתואמת אגרות חוב מיועדות
281,351	223,955	הפרש

באור 14: - הכנסות מהשקעות

לשנה שהסתיימה ביום 31 לדצמבר	
אלפי ש"ח	
2012	2013
153,281	82,196
175,365	83,196
7,926	31,729
336,572	197,121
109,403	36,029
170,754	77,478
68,730	141,558
348,887	255,065
93,504	48,462
778,963	500,648

בניירות ערך שאינם סחירים

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב אחרות

מניות וניירות ערך אחרים

בניירות ערך סחירים

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב אחרות

מניות וניירות ערך אחרים

בפקדונות בבנקים והלוואות

באור 15 - ניהול סיכונים

א. כללי

הקרן חשופה בפעילותה לסיכונים העיקריים הבאים:

- סיכון אשראי;
- סיכון נזילות;
- סיכון שוק;
- סיכונים ביטוחיים;
- סיכונים תפעוליים.

בבאור זה ניתן מידע בדבר החשיפה של הקרן לכל אחד מהסיכונים שלעיל, מדיניות ותהליכים לגבי מדידה וניהול של הסיכון. גילוי כמותי נוסף נכלל לאורך כל דוחות כספיים אלה.

מדיניות ניהול הסיכונים בקרן מבוססת בעיקרה על מדיניות הדירקטוריון וועדת ההשקעות ועל הוראות הממונה. לקרן מנהלת סיכונים כמתחייב מהוראות הדין. מנהלת הסיכונים מדווחת תקופתית לדירקטוריון החברה המנהלת בדבר זיהוי והערכת הסיכונים הביטוחיים והפיננסיים המהותיים לחוסן של הקרנות ושל החברה המנהלת ולזכויותיהם של העמיתים, והערכת המדיניות, התהליכים והבקורות המתייחסים לסיכונים. כמו כן הדירקטוריון אישר מדיניות חשיפה לסיכונים ההשקעה ולסיכונים האשראי ומדיניות סיכונים כוללת. הדירקטוריון וועדת ההשקעות מפקחים על עמידה במדיניות שנקבעה באמצעות דיווחים תקופתיים המוגשים להם. הקרן עוקבת אחר התפתחויות בתחומי הסיכון שהיא חשופה אליהם, מעדכנת תקופתית את הערכת הסיכונים והבקורות ופועלת להגבלת הסיכונים בהתאם להחלטות הדירקטוריון וועדת ההשקעות ולשיפור הבקורות.

באור 15 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. סיכון אשראי

סיכון לאי עמידת צד שלישי בהתחייבויותיו. סיכוני אשראי יכולים לבוא לידי ביטוי בדרכים שונות כגון אי עמידה במועדי החזר, היעדר יכולת פירעון, מימוש ביטחונות בערך פחות מהמוערך, ירידת ערך כתוצאה משינוי בדירוג אשראי, הסדרי חוב וכו'.

הקרן מעמידה אשראי לצדדים שלישיים בעיקר במסגרת פעילות ההשקעה שלה. האשראי יכול להינתן בדרכים שונות ביניהן פיקדונות בנקאיים, השקעה באגרות חוב, מתן הלוואות וכו'. בנוסף, הקרן עשויה להיות חשופה לסיכוני אשראי של צדדים נגדיים לחוזים פיננסיים כגון נגזרים. בגין החזקותיה בנכסי החוב, חשופה הקרן לירידה בשווי הנכסים כתוצאה מפגיעה באיתנות הפיננסית של החייב ואף כתוצאה מעליה במרווחי האשראי בשוק. הקרן חשופה במידה פחותה גם לחובות מעבידים בפיגור בגין הפקדות לביטוח פנסיוני.

בניהול ההשקעות, הקרן פועלת ע"פ מדיניות האשראי שאישר הדירקטוריון, מגבילה את ריכוזיות החשיפה לצד נגדי ולקבוצה של צדדים נגדיים, ומשקיעה בעיקר בנכסי חוב בעלי דירוגים גבוהים, בארץ ובחו"ל. כמו כן, הקרן מבצעת הערכה שוטפת של סיכוני האשראי בתיקי הנכסים שלה ופועלת במטרה להגבילם לרמות שנקבעו על ידה. הקרן מקיימת הליך של איתור חובות בהם ישנו חשש להתפתחויות שליליות ולגביהם מתבצע הליך של הערכת הסיכון של מצב החוב, בדיקת הצורך בהתאמת השווי, בדיקת אפשרויות הפעולה העומדות בפני הקרן ונקיטת פעולות לקידום השגת הסדרים על בסיס בדיקה כלכלית ומשפטית מוקדמת וזאת לצורך מיקסום הערך הניתן להשבה.

ג. סיכון נזילות

סיכון הנובע מאי הוודאות שקיימת לגבי עיתוי תשלומים מחד וזמינות מקורות מאידך. צורך אפשרי לגיוס מקורות באופן בלתי צפוי ובזמן קצר עשוי לחייב מימוש נכסים משמעותי בתנאי לחץ ומכירתם במחירים הנמוכים ממחירי השוק. צורך כזה עלול להיווצר בנסיבות מסוימות כתוצאה מפדיון כספי עמיתים. בנוסף, בקרן מספר רב יחסית של עמיתים אשר עברו את גיל הפרישה וטרם החלו לקבל גמלה. הקרן חשופה לשינויים בדפוסי ההתנהגות של העמיתים בהתייחס לקבלת גמלה. הקרן עוקבת אחר דפוסי ההפקדה והמשיכה ובוחנת את צרכי הנזילות לצורך קביעת רמת הנזילות הנדרשת בתיק ההשקעות.

ד. סיכוני שוק

סיכון שוק הוא הסיכון ששינויים במחירי שוק, כגון שערי חליפין של מטבע חוץ, מדד המחירים לצרכן, שיעורי ריבית ומחירים של מכשירים הונניים, ישפיעו על הכנסות הקרן או על ערך אחזקותיה במכשירים פיננסיים. מטרת ניהול סיכוני השוק הינה לשמור על החשיפה לסיכוני שוק במסגרת שנקבעה, תוך כדי מקסום התשואה.

הכספים המגבים את ההתחייבויות האקטואריות של הקרנות מושקעים בנכסים שונים, בכפוף להוראות הדין. אי התאמה במח"מ, בעיתוי תזרימי מזומנים, בבסיס ההצמדה, או במטבע, עשויה לחשוף את הקרן לסיכון. בהתחשב במח"מ הארוך של ההתחייבויות בקרן ומח"מ הנכסים הקצר יותר, לא קיימת התאמה מלאה, ולכן עשויה להיגרם תנודתיות בזכויות העמיתים.

נכסי הקרן מנוהלים בשים לב לתזרים הצפוי של ההתחייבויות, ומתוך מגמה להשיג תשואה הולמת על הנכסים תוך שמירה על פיזור בתיק ועל רמת סיכון סבירה בהתייחס לזכויות העמיתים.

סיכון ריבית - מח"מ שונה להתחייבויות של הקרן ולנכסיה, יבוא לידי ביטוי ברגישות שונה לשינויים בשיעורי הריבית. היות ומח"מ התחייבויות הקרן ארוך ממח"מ נכסיה, ומאחר שלא כל נכסי הקרן רגישים לריבית, השפעת השינויים בעקום הריבית תהיה משמעותית יותר בצד ההתחייבויות לעומת צד הנכסים. בפרט, ירידה בריבית עלולה להביא לפגיעה בזכויות העמיתים מאחר שהיא צפויה לגרום לעליה בהתחייבויות האקטואריות מבלי שתביא לעליה מקבילה בערך הנכסים. רגישות זכויות העמיתים לירידה בשיעור הריבית הצמודה ממותנת, בתנאים מסוימים, בכפוף להפעלתה של כרית הביטחון (ראה באור 12 לעיל).

סיכון מרווח אשראי - בגין השקעותיה בנכסי חוב ללא ממשלתיים חשופה הקרן לשינויים בערכם של נכסים אלו כתוצאה משינויים במרווחי האשראי בשוק.

באור 15 - ניהול סיכונים (המשך)

ד. סיכוני שוק (המשך)

סיכון מטבע - חלק מנכסי הקרן הינו במט"ח ולפיכך חשוף לשינויי שער החליפין הריאלי מול השקל. הקרן מגדרת חלק מסיכון המט"ח הנובע מהשקעותיה אלה.

סיכון אינפלציה - מאחר וחלק מנכסי הקרן אינם צמודים למדד, עליה בשיעור האינפלציה עלולה לפגוע בשמירה על הערך הריאלי של הצבירה לעמיתים ושל הגמלה לפנסיונרים.

סיכוני שוק אחרים - הסיכון להפסד בגין שינוי במחירי נכסים כגון מניות וקרנות השקעה. בגין השקעות אלו יש לקרן חשיפה גם לשינויים בשווקי ההון הבינלאומיים.

התממשות של סיכוני שוק, כאמור לעיל, עלולה להביא להתממשות סיכון תשואה אשר עלול לפגוע ביתרה הצבורה לזכות העמיתים. השגת תשואה הנמוכה מהתשואה לפיה חושבו זכויות העמיתים עשויה לפגוע ביכולתם של העמיתים להשיג את רמת החיים המתוכננת לתקופת פרישתם.

בהתחשב במדיניות ההשקעות הכוללת ובמטרת הקרן בהתייחס לאופק זמן ההשקעה ולהתאמת נכסים להתחייבויות, ובהתחשב בסיכונים המתוארים לעיל, קבעה ועדת ההשקעות של הקרן הקצאת נכסים מפורטת וכן מסגרות פעילות, כללי השקעה, כללי פיזור וחשיפה, מדדי ייחוס וכללי דיווח ובקרה. ועדת ההשקעות והדירקטוריון עוקבים אחר חשיפה לאפיקי השקעה שונים ותוצאות תרחישים, מבחני רגישות ומדדי סיכון נוספים, על מנת לוודא שהחשיפות לסיכוני שוק נאותות. דירקטוריון הקרן, באמצעות ועדת הביקורת והביקורת הפנימית, בודק את התהליכים השונים בקרן ויישום נהלי עבודה.

ה. סיכונים ביטוחיים

שינויים בהנחות אקטואריות – שינויים בהנחות האקטואריות משפיעים על המחויבות האקטוארית, אך אין להם השפעה על נכסי הקרן, כך שהם עלולים ליצור עודף התחייבויות על נכסים (גירעון אקטוארי). ההנחות העיקריות המשפיעות על חישוב המחויבות האקטוארית בקרן, מלבד הריבית (ראה לעיל סעיף ד'), סיכוני שוק) הן הנחות תמותה ותחלואה. סיכון קטסטרופה - לקרן חשיפה פוטנציאלית לקטסטרופה מסוג של פגיעה בריכוז של עמיתים, למשל עובדים במקום עבודה אחד, אם כי חשיפה זו אינה מוערכת כמהותית.

ו. סיכונים תפעוליים

סיכונים תפעוליים מוגדרים כסיכון להפסד העלול להיגרם כתוצאה מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים, מפעולות אנוש, מכשלים במערכות המיכניות ומאירועים חיצוניים. הגדרת סיכונים תפעוליים רחבה באופייה והיא כוללת מגוון רחב של חשיפות ובכללן, טעויות אנוש, מעילות והונאות של עובדים ו/או סוכנים ו/או צדדים שלישיים אחרים ואירועים אחרים. חשיפת הקרן נובעת מתהליכים הכוללים, בין היתר, את תהליכי ההשקעות, הרכש, השכר, גביה, תהליכים הקשורים בפעילות מול סוכני ביטוח ו/או יועצים/משווקים פנסיוניים, תשלום תביעות, תפעול חשבונות העמיתים לרבות ניהול ושיוך הזכויות בהם, פעולות ידניות, והתקשרויות עם ספקי שרות. לקרן חשיפה גבוהה לכשלים אפשריים בתחום מערכות מידע ובתחום אבטחת המידע. כמו כן קיימת חשיפה לסיכונים תפעוליים עקב הצורך להיערך לדרישות רגולטוריות משתנות. הקרן מפעילה תהליכי ניהול ובקרה בפעילותה המכוונים להפחתת חשיפתה לסיכונים אלה.

באור 16: - דמי ניהול לחברה מנהלת

א. הקרן מנוהלת על ידי החברה המנהלת אשר על-פי ההסכם היא המנהלת הבלעדית של עסקי הקרן תמורת דמי ניהול שנתיים בשעורים המפורטים להלן:

1. בגין עמיתים שהצטרפו לקרן עד ליום 31 בדצמבר, 1994:

פנסיה זיקנה (יסוד)	פנסיה מקיפה	סכום המורכב משלושת אלה:
שיעור שלא יעלה על 4%	שיעור שלא יעלה על 3%	מהתשלומים לקרן (דמי גמולים)
שיעור שלא יעלה על 4%	שיעור שלא יעלה על 2%	מהתשלומים של הקרן לעמיתה
-	שיעור שלא יעלה על 0.5%	מיתרת הנכסים בקרן

2. בגין עמיתים שהצטרפו לקרן בתקופה ינואר עד מרס, 1995:

פנסיה זיקנה (יסוד)	פנסיה מקיפה	סכום המורכב משני אלה:
שיעור שלא יעלה על 4%	שיעור שלא יעלה על 6%	מהתשלומים לקרן (דמי גמולים)
שיעור שלא יעלה על 4%	שיעור שלא יעלה על 2%	מהתשלומים של הקרן לעמיתה

ב. להלן הרכב דמי הניהול:

לשנה שהסתיימה ביום	
31 בדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	
13,381	13,852
20,676	22,669
(1,339)	(1,437)
32,718	35,084

הוצאות דמי ניהול מהפקדות ומתשלומים
הוצאות דמי ניהול מצבירה
החזר דמי ניהול מהחברה המנהלת

באור 17: - פרטים על עסקאות עם צדדים קשורים

ליום 31 בדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	
-	454
-	1,420
2,191	157
143	-

א. בסעיפי המאזן נכללה היתרה כדלקמן:

רכוש שוטף:

חברה מנהלת

קרנות הפנסיה החדשות

התחייבויות שוטפות:

זכאים ויתרות זכות - חברה מנהלת

- קרנות הפנסיה החדשות

לשנה שהסתיימה ביום 31 לדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	
32,718	35,084

ב. הוצאות

דמי ניהול לחברה המנהלת

באור 18: - מסים על ההכנסה

קרן הפנסיה אושרה לצרכי מס כקופת גמל. תוקף האישור עד ליום 31 בדצמבר, 2014 והוא מוארך מידי שנה לשנה נוספת. בהתאם לכך, הכנסתה פטורה ממסים (בכפוף להתניות מסויימות בהן עמדה הקרן).

באור 19: - תשואת הקרן

תשואה נומינלית שנתית ברוטו
%
7.40
13.15
1.50

תשואה לשנת 2013

תשואה לשנת 2012

תשואה לשנת 2011

באור 20: - התחייבויות תלויות והתקשרויות

- א. חוק הגנת השכר התשי"ח - 1958, מטיל על הקרן התחייבות כלפי העובדים אם מעסיק פיגר בתשלומיו, אלא אם נקטה הקרן בכל ההליכים הקבועים בחוק.
- ב. בהתאם להוראת החוזר בעניין טיוב נתוני זכויות עמיתים בגופים מוסדיים, החברה נערכת לביצוע הליך מקיף של טיוב נתונים במערכות בתחום חיסכון ארוך טווח ומול הלקוחות ביחס לנתוני המוצרים. במסגרת זו החברה אינה יכולה להעריך ולכמת בשלב זה את היקפם ועלויותיהן של הליכי הטיפול והטיוב האמורים והשלכותיהם גם ביחס לפעילותה בעבר ולא ניתן אף לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בהקשר זה ו/או את החשיפה הנובעת מהם בקשר עם הפעילויות בתחומים אלו, אשר יכול ויועלו, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני של תובענות ייצוגיות.
- ג. התקשרויות :
- נכון לתאריך הדיווח הקרן התחייבה להשקיע בקרנות השקעה סך של 35,136 אלפי ש"ח (31 בדצמבר 2012: 45,095 אלפי ש"ח).

באור 21: - אירועים מהותיים בתקופת הדיווח

- בחודש ינואר 2014 הודיע מר אילן ברקת, סמנכ"ל הכספים, על כוונתו לסיים את עבודתו בחברה לאחר פרסום הדוחות הכספיים לשנת 2013.
- במהלך שנת 2013 הודיעה כלל ביטוח לחברה על כוונתה להפסיק את מתן שירותי התפעול ושירותי ניהול ההשקעות. החברה פועלת לאיתור ספקים חיצוניים שיחליפו את כלל ביטוח במתן שירותים אלו.
